

جامعه

کارشناسان معتقدند پدر و مادر «بَد» بهتر از سازمان بهزیستی است!

آشیانه کودک آزاری در دل خانواده‌ها

◀◀ براساس آمار بیشترین موارد کودک آزاری یعنی ۴۲درصد، توسط افراد خانواده رخ می‌دهد

تصویر: پیمان نیکبخت

▲ **آسو محمدی**

▲ روزنامه‌نگار

مخالفت شد و اعضا معتقد بودند پدر و مادر بد بهتر از سازمان بهزیستی است.

در این میان در مورد کودک‌آزاری تعاریف متفاوتی ذکر شده‌است. طبق تعریف سازمان بهداشت جهانی «اسبب یا تهدید جسم و روان یا سعادت و رفاه و بهزیستی کودک به دست والدین یا افراد که نسبت به او مسئول هستند کودک‌آزادی است.» در اصطلاح متخصصان هم هرگونه آزار رساندن از این‌ها دور کنیده، از امکانات حمایتی لازم برخوردار نیستید. این درحالی است که براساس آمار بیشترین موارد کودک‌آزاری یعنی ۴۲درصد توسط افراد خانواده رخ می‌دهد و حدود ۳۹درصد از کودک‌آزاری‌ها نیز در محیطی خارج از خانواده رقم خورده است؛ یعنی عامل حدود ۴۲درصد از کودک‌آزاری‌ها والدین و اعضای اصلی خانواده است.

▲ **مجازات کودک آزاری، سسه ماه تا یک سال زندان**

حالا یک عضو کمیسیون فرهنگی مجلس در تازه‌ترین اظهارات خود در این باره به ایلنا می‌گوید: مساله مهم، ولایت مطلقه پدر و جد پدری است که بر مبنای فرهنگ و عرف در جامعه وجود دارد و به هیچ وجه نیز حذف شدنی نیست.

طیبه سیاوشی با اشاره به لایحه حمایت از حقوق کودکان و نوجوانان بیان کرد: در ماده ۹ لایحه حمایت از

کودکان و نوجوانان به‌طور مفصل اما کلی در مورد اینکه چنانچه پدر و مادر نسبت به فرزندشان دچار بزه شوند، جرم‌انگاری شده است و به طور مثال در مورد اینکه بچه تا چه حدی مورد ضرب و شتم قرار گرفته، درصداها تعیین شده است و همچنین در رابطه با اینکه بچه اگر دچار مشکل عضو بشود و پدر این بزه را انجام داده باشد نیز جرم‌انگاری شده و متناسب با آن ۳ یا ۶ماه یا حتی یک سال نیز مجازات در نظر گرفته شده است.

وی با اشاره به بررسی لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان تصریح کرد: در بررسی این لایحه با ماده قانونی که به سازمان بهزیستی این اجازه را می‌داد، در صورتی که بچه آزار دیده باشد، در حمایت این سازمان قرار بگیرد

جنسی‌ای که می‌بینند توجه نمی‌کند. «۵۰درصد از کودکانی که مورد غفلت قرار گرفته و ۵۱درصد از کودکان در معرض آزار جنسی از آزاری که اتفاق افتاده اگاه نیستند» این آماری است که در تازه‌ترین بررسی میدانی این سازمان در مورد وضعیت امنیت کودکان در مناطق حاشیه‌ای اعلام شده است. همچنین ۷۷۱ کودک و ۱۱۷۵ مورد کودک‌آزاری در ۱۸ استان، جامعه آماری این پژوهش است.

طبق این گزارش که توسط چندین سازمان مردم‌نهاد انجام شده در مواردی که آزار جنسی توسط والدین رخ می‌دهد، ۱۰۰درصد آنها اعتیاد دارند و ۶۳درصد از این والدین بیگار هستند. سن آزار گرها هم بین ۳۰ تا ۳۹سال و ۴۰ تا ۴۹سال بوده است. در ۱۱۷۵ مورد ۶۹۴۴درصد آزارگران مرد و ۱۶۱۷درصد زن بودند و در ۱۴۳۹درصد نیز نامشخص است. ۶۱درصد از آزارگرها والدین کودکان هستند. ۵۰درصد از آزارگران اعتیاد دارند و ۳۲درصد بیگارند.همچنین ۱۳درصد از آزارگران جنسی به کودکان لفظی یا جنسی باشد، حتی نادیده انگاشتن و توجه نکردن به کودک‌ان نیز می‌تواند به نوعی در رده این اختلال قرار گیرد.

از نسوی دیگر اگر لایحه حمایت از حقوق کودک و نوجوان به تصویب برسد؛ می‌توان این را انتظار داشت که اگر بچه‌ای مورد ضرب و شتم پدر و مادر قرار گرفت

یک یا دو ماه از خانواده گرفته شود. مسئله این است که در کشور اصطلاح چهاردیواری وجود دارد، به طور مثال بچه‌ها در خانه ضرب و شتم می‌شوند و حتی مورد آزار پدری که معناد به انواع مواد مخدر است قرار می‌گیرند، ولی کسی ورود نمی‌کند به این دلیل که می‌گویند پدر و مادرش هستند.

▲ **۵۱درصد از کودکان از انضاق افتاده آگاه نیستند**

همچنین چند ماه پیش در تحقیق میدانی جمعیت امام علی(ع)، سازمان مردم‌نهادی که در حوزه کودکان و زنان آسیب‌دیده فعالیت می‌کند، آمارهای قابل تاملی از این موضوع در ایران منتشر شد. تحقیقات و پژوهش‌های میدانی این سازمان در خصوص تعداد کودک‌آزاری‌ها که به ۱۱۷۵ مورد رسیدند، از توضیح واضح حقوق کودکان و

به معرض خطر بودن این قشر از جامعه خبر می‌داد. وضعیتی که می‌تواند بستری برای ایجاد بیجه‌های متعدد در بستر مناطق فقیرنشین باشد، کودکانی که در این مکان‌ها کسی به وضعیت آنها و آزارهای جسمی و

از حقوق کودکان و نوجوانان را به تصویب رسانند، این قانون در قالب ۹ماده تعریف شده و هر نوع آزار و اذیت کودکان را که موجب صدمه جسمانی یا روانی یا اخلاقی کودکان شود و سلامت جسم یا روان آنان را به مخاطره اندازد ممنوع و کودک‌آزاری را از جرایم عمومی می‌داند که احتیاج به شکایت شاکی خصوصی ندارد. این قانون درحالی به تصویب رسید که به عقیده برخی از فعالان اجتماعی عدم تناسب میان جرایم و مجازات‌ها موجب آستان، جامعه آماری این پژوهش است. طبق این گزارش که توسط چندین سازمان مردم‌نهاد انجام شده در مواردی که آزار جنسی توسط والدین رخ می‌دهد، ۱۰۰درصد آنها اعتیاد دارند و ۶۳درصد از این والدین بیگار هستند. سن آزار گرها هم بین ۳۰ تا ۳۹سال و ۴۰ تا ۴۹سال بوده است. در ۱۱۷۵ مورد ۶۹۴۴درصد آزارگران مرد و ۱۶۱۷درصد زن بودند و در ۱۴۳۹درصد نیز نامشخص است. ۶۱درصد از آزارگرها والدین کودکان هستند. ۵۰درصد از آزارگران اعتیاد دارند و ۳۲درصد بیگارند.همچنین ۱۳درصد از آزارگران جنسی به کودکان لفظی یا جنسی باشند، حتی نادیده انگاشتن و توجه نکردن به کودک‌ان نیز می‌تواند به نوعی در رده این اختلال قرار گیرد.

از نسوی دیگر اگر لایحه حمایت از حقوق کودک و نوجوان به تصویب برسد؛ می‌توان این را انتظار داشت که اگر بچه‌ای مورد ضرب و شتم پدر و مادر قرار گرفت

یک یا دو ماه از خانواده گرفته شود. مسئله این است که در کشور اصطلاح چهاردیواری وجود دارد، به طور مثال بچه‌ها در خانه ضرب و شتم می‌شوند و حتی مورد آزار پدری که معناد به انواع مواد مخدر است قرار می‌گیرند، ولی کسی ورود نمی‌کند به این دلیل که می‌گویند پدر و مادرش هستند.

▲ **۳درصد از آزارهای جنسی متعلق به پسران است**

در این میان، طبق این پژوهش ۳درصد از کودکان حاضر به بیان آزار به پلیس و مراجع قانونی بودند و فقط ۲درصد از خانواده‌ها حاضر به طرح شکایات و پیگیری قانونی هستند، این مسئله میان مهاجران کمتر مورد

پیگیری قرار می‌گیرد و آنها به دلیل نبود مدارک هویتی از ترس اخراج شدن به دستگاه‌های قضایی مراجعه نمی‌کنند

در این تحقیق، آزارها به سه بخش جسمی، جنسی و غفلت تقسیم شده‌اند. ۳۶درصد از آزارهای جنسی متعلق

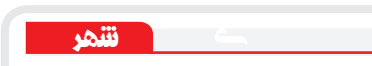
به پسران است و درصد بالایی از کودکان در دوران خردسالی مورد آزار قرار گرفتند. این پژوهش درحالی است که ۱۵سال پیش قانون‌گذار کفبری قانون حمایت

شدد. در حالی که عنوان لایحه حمایت از کودکان و نوجوانان است، اما اعضا پس از بررسی اجمالی مواد ارجاعی به این جمع‌بندی رسیدند که لایحه مذکور بیشتر وضعیت تنبیهی –قضایی دارد تا حمایت از کودکان و نوجوانان. این رویه موجب شده تا در ماه‌های اخیر مسئولان و فعالان این حوزه بارها نسبت به پیامدهای ناشی از بی‌توجهی به اهمیت حمایت‌های قانونی از کودکان و نوجوانان در برابر خشونت واکنش نشان دهند. یکی از این افراد الهام فخاری، عضو شورای شهر تهران است. او آبان‌ماه امسال گفت: فاجعه‌هایی از جمله کودک‌آزاری‌هایی که ماه‌های اخیر خبری نشده‌اند، بیش از همه ریشه در نبود آموزش‌های بهنگام پیشگیرانه، نابرخورداری از آگاهی‌های حقوقی-معدنی و کمبود مهارت‌های زندگی دارند و با عاطفی‌ترین واکنش‌ها با درناک‌ترین گزارش‌های خبری هم قابل پیشگیری نبوده‌اند و نیستند. این رخدادهای درناک بیش از همیشه به ما یادآوری می‌کنند کاستی اگر هست که هست را در عمل در نوبت ماندن لایحه حمایت از کودکان در مجلس جست‌وجو کنیم. به یاد داشته باشیم ریشه‌های خشونت خانگی و قربانی شدن کودکان را در آشنفگی اجتماعی و تقدم سرمایه‌های پولی و مالی بر سرمایه اجتماعی بچوبیم و آگاه باشیم حق شهروندی و مسئولیت شهروندی به هم وابسته هستند.

▲ **تامل برای شناخت واقعیت و چاره‌جویی**

به عقیده نایب رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای شهر تهران، «بعنوان مثال خبر آزار دانش آموز توسط سراسرایدار مدرسه ذهن زخمی و ترسیده مردم را به‌شدت در گیر کرده است تا جایی که به جای تامل برای شناخت واقعیت و چاره‌جویی، هیجان و رنجیدگی تعیین‌کننده رفتار مردم شده است. اگر آزارگری و تجاوز را برخاسته از غلبه هیجان بر ذهن و شناخت فرض کنیم، واکنش تنبیه‌گرانه برخی از مردم هم آسیب به‌شمار می‌رود.»

همه اینها درحالی است که بارها گفته شده که آسیب‌هایی همچون کودک‌آزاری نشأت گرفته از نابرابری اجتماعی است که به زندگی برخی از اقلشر جامعه تحمیل شده و مقوله فقر و فقرآ را تشکیل داده است. با این حال کودک‌آزاری یک نگرانی و یک معضل جهانی است، معضلی که درد و آسیب‌های ناشی از آن ممکن است تا بزرگسالی ادامه پیدا کند.

سخنگوی شورای شهر تهران:

هنوز گزینه‌های شهرداری انتخاب نشدند

شهردار جلسه هم اندیشی برای فرآیندها بر گزار شد و دقت داشته‌باشید که در مردامه‌ا اعضای شورای شهر بحث شهردار را در دستور کار قرار داده و نهایتاً ۱۶ معیار پیش بینی شد که بر اساس آن شهردار را انتخاب کردند و حالا برای اینکه بینیم آیا همان فرآیند و شیوه ادامه یابد یا نه؟ جلسه‌ای بر گزار کردیم و جمع‌بندی کلی جلسه این بود که شیوه و فرآیند انتخاب شهردار متفاوت از گذشته نباشد اما مقرر شد اگر اعضا نظر اصلاحی دارند طرف چند روز آینده اعلام کنند. به گزارش ایسنا، سخنگوی شورای شهر تهران با بیان اینکه طی چند روز اخیر اسامی و نام‌هایی در مورد گزینه‌های شهرداری تهران از سوی رسانه‌ها، جریان‌ها و ... اعلام شده است، گفت: اعضای شورا تا کنون بر روی مصادیق و گزینه‌های وارد نشده و این اسامی تنها گمانه زنی است.

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه آیا ممکن است که شهردار آینده از میان اعضای شورای شهر انتخاب شود؟ گفت: ما در گذشته بین اعضای شورای شهر بحث مشخصی داشتیم و به این نتیجه رسیدیم که هیچ کدام از اعضای شورا از شورا خارج نشوند و تااین لحظه بحث جدیدی در این خصوص صورت نگرفته است.

یادداشت

نقدی بر خود

■ **آذر لطفی** – روزنامه‌نگار

از قدیم گفته‌اند یک سوزن به خودت بز، یک جوالدوز به دیگران. با این ضرب‌المثل به عنوان عضو کوچکی از جامعه رسانه و روزنامه‌نگاری و با رخصت از برزگان این حوزه نقدی بر چگونگی انعکاس خبرها در رسانه‌های دیداری و نوشتاری دارم.

بر کسی پوشیده نیست قرن بیست و یکم، قرن سرعت انتقالات است. این انتقالات در همه عرصه‌های زندگی محسوس است و همه ما شاهد آن نیز هستیم. یکی از این انتقال‌های سریع، انتقال اطلاعات اعم از نوشتاری و دیداری است، اما این روزها در انتقال این اطلاعات بیشتر بر جنبه‌های منفی اخبار تکیه می‌شود و روزانه تعداد زیادی اخبار منفی و ناگوار از رسانه‌ها و به ویژه شبکه‌های اجتماعی پخش می‌شود. اخبار منفی که به گواه کارشناسان اثر مهمی بر سلامت روان افسراد جامعه دارد و تمام جنبه‌های فکری، جسمی و رفتاری فرد را در بر می‌گیرد.

هر روز که روزنامه یا شبکه‌های اجتماعی را باز می‌کنیم، سرشار از خبرهای منفی ریز و درشت است. از تجاوز، قتل و کودک‌آزاری گرفته تا افزایش آمار طلاق و خودسوزی و اعتیاد زنان و ... که همه نیز با تیتراها و عکس‌های ناراحت‌کننده که روح و روان آدمی را به بازی می‌گیرد منعکس می‌شوند. اغلب رسانه‌ها سوار بر این موج شده و در انتشار خبرهای که موجب پریشان‌حالی و ایجادحس بن‌بست در جامعه می‌شود با یکدیگر رقابت می‌کنند، گویی هر رسانه‌ای تلاش می‌کند در انتشار خبرهای منفی گوی سبقت را از دیگری بریابد.

در مورد رسانه‌های دیداری و شنیداری نیز تقریباً وضع به همین منوال است، اما با اندکی تغییر، از آنجا که رسانه ملی معمولاً عادت به پخش خبرهای ناگوار کشور را ندارد و همواره سعی بر آن دارد با سانسور خبرها در هر شرایطی وضعیت کشور را گل و بلبل نشان بدهد و این را در موقعیت‌های مختلف از جمله حمله تروریست‌ها به مجلس شورای اسلامی به خوبی نشان داده است. اما همین رسانه خودسانسور در منعکس کردن خبرهای منفی و آزاردهنده کشورهای دیگر از قافله رسانه‌های نوشتاری عقب نمانده است. با روشن کردن تلویزیون، تصویر کودکان پوستت و استخوان شده یعنی که با حالت زار به دوربین زل زده و حتی قدرت راندن مگس را از سر و روی خود ندارند بر آن نقش می‌بندد، در کانالی دیگر صحنه‌های گریه و زاری مادران فلسطینی بغضت را می‌ترکاند و کانال دیگر رنج آوارگان سوری یا بی‌خانمان‌های کشورهای غربی را به تصویر می‌کشد. گویا مسابقه‌ای در انتشار اخبار منفی در جریان است و این ذهنیت حاکم شده است که هر رسانه‌ای که خبر منفی بیشتری را انتشار دهد به همان میزان مخاطب بیشتری را جذب می‌کند.

اگر چه نقد روندهای موجود و انتقالات مشکلات مردم و همچنین پیگیری مطالبات عمومی از مهمترین کارکردهای رسانه است و رسالت خبر و خبرنگاری و فعالان حوزه رسانه ایجاد می‌کند که زبان گویای مردم در انتقال دادن مشکلات به افکار عمومی و مسئولان باشند اما روی خوش نشان ندادن به خبرهای خوب و دست گذاشتن روی خبرهای بد و زوم کردن برآنان و ایجاد حس نابس و ناامیدی نیز خارج از اخلاق حرفه‌ای خبرنگاری است. چرا که رسانه براساس کارکرد ذاتی خود بر جهت‌دهی افکار عمومی تاثیر دارد.

شکی نیست، رسانه‌ها باید مشکلات جامعه را بازتاب دهند اما آیا واقعاً در کشور ما هیچ خبر خوبی نداریم؟ یا ما فقط به دیدن خبرهای بد و منفی عادت کرده‌ایم. آیا مردم جامعه را به خواندن و دنبال کردن خبرهای منفی و بد عادت داده‌ایم یا مردم جامعه با استقبال از خبرهای منفی و ناگوار ما را به سمت انعکاس خبرهای بد سوق داده‌اند. چقدر جای خبرهای خوب و به قول فرنگی‌ها «گود نیوز» در رسانه‌های ما حالی است. از انعکاس خبرهای منفی که حس نابس و سرخوردگی در جامعه ایجاد می‌کند چه خدمتی به جامعه روا می‌داریم.

به عنوان مثال رویکرد رسانه‌ها در انتشار خبرهای مربوط به زلزله تهران چگونه بوده است، زلزله‌ای وقوع آن هنوز در حد یک «احتمال» است. یا رویکرد رسانه‌ها در انتشار اخبار مربوط به بالا رفتن قیمت ارز چنان التهابی را به جامعه وارد کرده بود که حتی کسانی که تا حالا از نزدیک دلاری را به چشم ندیده بودند دچار پریشان‌حالی و استرس شده بودند. برخی از همکاران خبری چنان با خبرهای منفی در جامعه برخورد می‌کنند و در انتشار آن از یک‌دیگر پیشی می‌گیرند که گویا هیچ‌ راه گریزی برای مردم باقی نمانده است و آنان در یک بن‌بست بی در و پیکر قرار گرفتند. در صورتی که از نظر اخلاق حرفه‌ای این قبیل اخبار باید با احتیاط مطرح شود تا باعث آشفتنگی و پریشانی بی‌جهت مردم نشود و جامعه را دچار استیصال مطلق نکند.

بدون شک رسانه از نظر اخلاق حرفه‌ای باید در موارد مربوط به اخبار بحران‌های اجتناب‌ناپذیر عمومی، جامعه را زنده و مقاوم نگه دارد. که متأسفانه برخی رسانه‌های حرفه‌ای به این قاعده ساده توجه نمی‌کنند. البته در بحران‌ها استادان و متخصصان امر حرفشان را می‌زنند و موارد لازم را آموزش می‌کنند و خانواده‌امان گام‌های کوچکی برداریم تا در نهایت جامعه نیز به تدریج به حالت تعادل و امنیت برسد.